
Standpunt over het decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp

1. Het Vlaams Welzijnsverbond ijvert reeds lang voor een verbetering van de rechtspositie van minderjarigen in de hulpverlening. Het is verheugend om vast te stellen dat het Minoriusproject dat we hiervoor tien jaar geleden opstartten, als basisdocument voor dit decreet vermeld wordt.

We menen dat met dit decreet een historische stap gezet wordt, niet alleen voor de rechten en handelingsbekwaamheid van jongeren in de hulpverlening, maar zeker ook voor het expliciet toekennen van een recht op jeugdhulp. We vinden het ook noodzakelijk (en een meerwaarde) dat deze rechtspositieregeling op hulpverleners, toegangspoort én trajectbegeleiders van toepassing is: samen geven ze immers uitvoering aan de integrale jeugdhulpverlening aan jongeren en gezinnen.

2. We menen dat het belangrijk is dat dit decreet, gezien het op zich staande belang van de materie, een autonoom decreet is dat voor de verdere afhandeling evenwel een parallele en aan het kaderdecreet voor integrale jeugdhulp gelinkte opvolging en behandeling krijgt. Ongetwijfeld zal het kaderdecreet van de integrale jeugdhulp nog tal van wijzigingen, aanpassingen en aanvullingen tegemoet gaan. Alhoewel het decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in zijn toepassingsgebied naar dit kaderdecreet refereert, krijgt het door zijn autonomie een eigen, specifiek en volwaardig perspectief. Integrale jeugdhulp kan o.i. niet gerealiseerd worden zonder een coherente en transparante rechtspositie van de minderjarige over al de betrokken jeugdhulpsectoren heen, de rechtspositie van de minderjarige daarentegen is, zelfs los van de integrale jeugdhulp, aan een degelijke regeling toe.

3. Een rechtstreekse en decretale basis voor de rechtspositie van de minderjarigen die in contact komen of een beroep doen op jeugdhulpverlening verleent ongetwijfeld een structurele meerwaarde aan de verdere uitbouw van de jeugdhulpverlening. Het kan immers niet anders dan dat het (feitelijke en juridische) belang van de minderjarige de eerste overweging is voor jeugdhulpverleners. Informatie, respect, inspraak, participatie en bijstand zijn sleutelbegrippen voor de vrijwaring van dat belang in een kwaliteitsvol hulpverleningsproces. Het is wel zo dat dit belang maar ten volle kan gediend worden wanneer ook de positie en het perspectief van de ouders,

opvoedingsverantwoordelijken én hulpverleners zelf in gelijke mate kan evolueren. Hiervoor vragen we expliciet aandacht, rechten van ouders zijn evenwaardig en complementair aanwezig, het heeft ook weinig zin om concrete rechten aan minderjarige toe te kennen wanneer voorzieningen niet zouden in staat gesteld zijn om er, om welke reden dan ook, effectief opvolging en uitvoering aan te geven. Met dit decreet verbindt de Vlaamse overheid zich dus intrinsiek tot het creëren van de noodzakelijke randvoorwaarden die jeugdhulpverleners zullen in staat stellen om de minderjarigen tot de hun juridisch en feitelijk toegekende rechten te laten komen.

4. We blijven aandringen op een coherentie tussen de diverse regelgevingen en decreten die, dikwijls vanuit een ander perspectief, dezelfde materies hebben trachten te regelen. We denken hierbij bvb. aan het kwaliteitsdecreet en aan het reeds lang op til zijnde cliëntenrechtendecreet voor welzijnsvoorzieningen. Ook hier is het woord wetsmatiging op zijn plaats: tal van normeringen kunnen tengevolge dit decreet wellicht verdwijnen, vereenvoudigd en zelfs geschrapt worden.

5. Tot slot vragen we aandacht voor de ondersteuning bij een goede implementatie van dit decreet. Er is zeker en vast nog heel wat behoefte aan vorming, toelichting en verdere uitdieping. Er zullen nog heel wat praktische problemen en conflicten opduiken. Op basis van bestaande 'good practice' en ontwikkelde instrumenten (bvb. minoriusproject, de procesmap kinderrechten van de OSBJ en tal van ondersteuningsinitiatieven) moet de invoering van deze rechtspositie in de jeugdhulpverlening systematisch begeleid en uitgevoerd worden.

30/03/2004
Frank CUYT

Bron: <https://www.vlaamswelzijnsverbond.be/nieuws/standpunt-over-het-decreet-betreffende-de-rechtspositie-van-de-minderjarige-de-integrale>